

—I doncs, Sr. Albert Thomas ¿què ens conta del seu viatge per les terres mediterrànies?

—Magnífic, noi!... Però allò que hom diu del meu entusiasme feixista no és cert... Es força exagerat...

Pampallugues

per Joan Sacs

LLORENÇ ROSSELLO. — En ocasió d'escriure L'Escultura Catalana Moderna hem pogut descobrir nombrosos valors del tot enterrades que fan encara més important del que a simple vista sembla l'escultura catalana del nostre temps. Una d'aquestes valors, del tot desconeguda de les gèneres actuals, és l'escultor mallorquí Llorenç Rosselló i Rosselló, mort ja fa anys. D'aquest escultor hi ha actualment exposada la seva millor obra, el marbre "Desolació", a les Galeries Laietanes. Tothom voldrà veure aquesta obra tan bella, i tots, probablement, desitjarem que el nostre Museu Modern, que no posseeix res d'aquest escultor, adquireixi el marbre "Desolació".

VIRTUOSISME. — Al començament de la regulació del trànsit rodats els guàrdies urbans no s'hi entenien: bracejaven, cridaven, entorpien la circulació; els vianants no podien travessar l'empedrat sense córrer perill de morir sota aquell trànsit tan rodats — i en arribar l'hora de plegar, el pobre guàrdia urbà s'acotxava tot capolat. Ara, acabat ja l'aprenentatge, els reguladors regulen amb gran aplom i elegància, i tot va com una seda. N'hi ha que fan prodigis i filigranes de regulació, com és el cas del guàrdia regulador del trànsit Cortés Catalanes—Balmes, el qual maneja amb infinita gràcia el bastó de mariscal i la fiambra; regula el trànsit i alhora esmorza. Això ho fa amb la mateixa habilitat dels acrobates del circ. Es pot pagar per veure'l.

FRANCESC BERENGUER. — Fou un gran arquitecte i un escarràs. Era fill de Reus, com En Gaudí; i ambdós eren condeixebles a l'Escola d'Arquitectura. Gaudí li digué un dia: "No t'amoïnis, vina amb mi, que no et mancarà feina." Berenguer era bo com el pa i no tenia un no per a ningú; seguí com un xai el consell de Sant Gaudí i, en veritat, mai més no li mancà feina: més aviat li'n sobrà. Hom l'anomenava: el negre d'En Gaudí. No era el negre de Gaudí, però n'era l'escarràs. Morí de tan treballar, quan encara era jove.

Ara resulta que el poc que hi ha d'agra-

dós en l'obra de Gaudí: la decoració de la Sagrada Família, de la Casa Güell del carrer Nou, de la casa Calvet, etc., era projectat per Fr. Berenguer. En morir Berenguer, quan Gaudí feia o projectava la casa Milà, morí l'art decoratiu de Gaudí. — Així ens ho conta qui col·laborà amb els dos arquitectes. Cal, doncs, que això se sàpiga i que l'artista que fou Francesc Berenguer no mori del tot: que almenys la seva fama sobrevisqui. Qui sap si la corporació dels arquitectes podria fer quelcom en honra i llaor del negre d'En Gaudí?...

LA POR. — El catolicisme intransigent es gira ara de cop i volta contra els Rotary Clubs.—Per què?—Diu que perquè el Rotarysme no actua en nom de Déu ni de la religió. — Està bé: esperem, doncs, que ara el catolicisme intransigent combatrà la banca, el motorisme i la pesca a l'encesa. Ja et coneixem, bona peça...

DILAPIDACIÓ. — En una vila del Priorat o de La Garrotxa, o d'allí on vulgueu, un barceloní deambula ocasionalment. En passar per davant d'un casal on fan obres, l'home s'atura encuriosit. La Providència ho volia. El barceloní s'adona aleshores que hom va a destruir un curiós enteixinat, qui sap si valuós o insignificant. — Atureu-vos deixeu-me salvar aquesta obra si és que en val la pena, pretén el bon barceloní — i aconsegueix deturar la ruïna d'aquell sostre. És un bell enteixinat, una rara peça arquitectònica, un enteixinat de bigues amb taulers de morter de primorosa labor de transició gòtico-renaixent emmotllada. Mai no n'havíem vist d'igual. El bon barceloní se n'enduu un tauler per mostra per tal de fer-lo conèixer als museus, als arquitectes, als especialistes de la capital. Però l'home no reïx. Ningú no li'n fa cas, ningú no s'ofereix a trobar els quatre cèntims que calen per rescatar aquella obra preciosa. Aquells taulers tan originals i rics hauran probablement d'ésser destruïts. ¿No hi hauria manera d'aprofitar-los per als enteixinats pseudo-gòtics, pseudo-renaixents que a l'hora present hom està construint i reconstruint a dotzenes en aquesta extravagant Barcelona? No ho voldrà ningú, ni regalat?

LA REFORMA DEL BATXILLERAT. — Potser ja seria hora de reformar aquesta reforma...

SACRILEGI. — Joan Rubió i Bellver no cessa ni assossegava en la seva desastrosa gesta de la Seu de Mallorca. — Seria convenient que algú parés els peus a aquest terrible i desaforat arribista ¿Haurem d'ésser els antirlerirals tots sols els qui defensin la magnífica catedral contra aquella profanació artística?

Al marge del debat

per J. Lluhi i Vallescà

A l'entorn de la polèmica sostinguda entre el nostre estimat amic i col·laborador Dr. Humbert Torres des d'aquestes planes i En Rovira i Virgili des de "La Nau", hi giravoltava un problema, el més essencial, que ha quedat al marge del debat. Si per la seva part el Dr. Torres l'al·ludí amb tota claredat ("L'OPINIÓ" n.º 12), En Rovira i Virgili, en canvi, el defugí sempre, tot debatent amb més o menys habilitat la part simplement anecdòtica. I com que considero el problema prou important perquè els lectors de "L'OPINIÓ" hi reflexionin, exposaré amb la major sinceritat els meus particulars punts de vista.

La qüestió és la següent: Una política netament esquerrana que contingui les nostres aspiracions col·lectives, ¿és més convenient per al triomf d'aquestes aspiracions

Europa cap al socialisme

Alemanya, un dels pobles europeus de cultura més elevada, s'ha pronunciat democràticament pel socialisme. Les eleccions de diumenge passat tenen una significació massa clara perquè hi pugui haver dubtes. La marxa ascensional del socialisme cap al poder s'està produint amb una rapidesa sorprenent si es tenen en compte les dificultats naturals que tota idea, que implica una revolució jurídica enorme, troba per obrir-se camí.

A principis de segle hi hagué a Viena una reunió de capdavanters socialistes ocasionada per l'enterrament d'un company. S'hi trobaven, entre altres, Vandervelde, Jaurès, Lenin, Ebert, Liebknecht, Mac-Donald i altres. Formaven un nucli d'homes gairebé tots obrers, desconeguts del gran públic, les idees dels quals semblaven llunyanes i utòpiques. El seu pas per la història de la humanitat semblava que havia de tenir el ressò lleu dels propagandistes ideològics. Però en el seu cor batejava fortament l'emoció d'un ideal de justícia. I la justícia, sempre, ha estat l'impuls més formidable de les accions humanes.

Avui la història ens ensenya que la humanitat tota, una vegada més, ha fet carn de la seva carn i sang de la seva sang el sentiment de justícia. Vandervelde ha governat a Bèlgica i la seva actitud a la Societat de les Nacions, davant del feixisme, ha estat la més digna. Jaurès, assassinat per la reacció, té l'honor altíssim d'haver estat considerat incompatible

amb la realització d'una guerra inhumana. Lenin, creador de la Rússia vermella, és el més gran estadista que ha produït la humanitat des de la Revolució francesa i, com deia un dia Gaziell, deu tenir quelcom d'extraordinari la seva figura, que es va agegantant a mida que el temps passa. Ebert, primer president de la República alemanya, ensenyà la conducta de l'home digne i sencer, quan el feixista Von Kapp volia entronitzar les baionetes en el seu poble. Liebknecht, màrtir dels ideals com Matteotti, regà amb la seva sang generosa la terra alemanya, perquè hi floreixin, demà, els ideals de justícia. Mac-Donald ha governat l'Imperi britànic i tornarà, segurament, a regir els destins d'un poble que porta uns quants segles de predomini mundial.

Demà la història estarà escrita, en els pobles que per la seva cultura constitueixen l'avantguarda del món, pels homes, la majoria obrers, que realitzaran des del poder la transformació de la societat actual en una de més justa, i més humana. La llei indefectible del progrés ho vol.

Com a catalans, tenim el deure de posar la nostra terra a l'altura dels pobles que avui van al davant de la civilització. I ha d'ésser el socialisme, i únicament el socialisme, el que ens permetrà de veure la Llibertat i la Justícia agermanades inseparablement a casa nostra. Europa ens ho està demostrant ben clarament.

que un agermanament patriòtic en el qual les idees esquerranes quedin ajornades?

De l'experiència que estem passant es dedueixen moltes i profitoses ensenyances i és convenient que comencem d'una vegada, a enfocar les coses de cara a l'esdevenidor, perquè per molt que durí l'hivern, sempre l'ha seguit la primavera, i aquesta serà més o menys bella segons sigui el nostre estat de salut per gaudir-la.

Es un fet que ara tots estem de cara a una paret molt alta i no tenim empena per enfilar-nos-hi.

Si ens féssim esqueneta potser ho assoliríem. Així pensem molts. Però la majoria dels capdavanters, els que per la seva posició exemplar haurien de donar el senyal, en tenen tantes ganes com jo d'admirar Mussolini. Vol dir això que hem d'abandonar la cabòria? Mai. Pensem en les solucions futures, doncs.

Una d'elles és la violenta. Si ara, quan semblava més indicada i més lògica no l'hem adoptada, molt menys ho farem quan es restableixi una normalitat amb un mínim de llibertat i democràcia. Descartada, per tant, aquesta solució. (Recomano als lectors que no creguin mai més en la possibilitat d'una solució violenta mentre la prediquin, encara que sigui a grans crits, el capdavanters que ara l'han considerat poc "viable").

Una altra pseudosolució és la del maximalisme verbal, platònic, barreja de sospirs i esperances. Una gran integritat en les idees terrals; un agermanament tant més sincer com més reaccionari i un contingut tant anodí de la paraula "Acció" que admirarà encara més quan sigui més ben conegut. Descartada, també, aquesta solució. Ni els que la patrocinen hi creuen, i si la mantenen és, segons diuen, per justificar-se, per allò de "l'única possible".

Eliminades aquestes dues solucions, en queden dues d'altres. Es tracta de pujar a dalt de la paret, però no sols, amb companyia. Si hi ha o no intencions de desfer-se de la companyia un cop se sigui dalt de la paret, és un misteri. Sense comptar, demés, que potser la companyia no es des-

prendria fàcilment. Ah!, i que potser la companyia, segons quina fos, seria molt agradable.

De les companyies que ens ajudin a pujar la paret n'hi ha una que ha estat molt sol·licitada, festejada i fins i tot reforçada en els seus moments difícils. És una mica nombrosa, no gaire. Consisteix en el més reaccionari i històric "d'allí" Les seves institucions porten molt temps de durada i, potser per una fatalitat, quan aquestes institucions trontollaven més fort — o gran Mecenas, especialista en l'estil epistolar! — els que havien d'aprofitar-se'n per pujar la paret, serviren, únicament, per evitar que aquelles institucions caiguessin. La solució consistent a buscar aquesta companyia és la que patrocinen tots els senyors Esteves, els

"Lerroux ha estat invitat a donar una conferència al local dels Sindicats Lliures cosa que l'il·lustre capdell ha acceptat amb entusiasme. (Els diaris)".

Lerroux. — No sé pas per què s'estranya tant la gent d'això dels Sindicats Lliures... Si jo sempre he defensat la llibertat i els síndics.